

vzw **Lymfklierkanker Vereniging Vlaanderen**

Lotgenotengroep Hodgkin- en non-Hodgkinlymfomen

Driemaandelijke nieuwsbrief - 2de trimester 2018 – Jaargang 31

Voorwoord

Beste leden,

Waar ik in het vorige nummer nog met trotse fierheid kon verwijzen naar de feestelijke viering van onze toenmalige voorzitter en oprichtster van onze vereniging, Chantal Denblijden, moet ik jullie met immense droefheid haar (toch te plotse) overlijden van begin februari meedelen. Onze hoop dat zij toch nog beter zou worden, heeft helaas niet mogen baten.

Daar zij tot op het einde enorm veel investeerde in en deed voor de vereniging, was haar afscheid dubbel zo zwaar. Ivan, haar lieve partner, kan dit ten stelligste getuigen. Gelukkig heeft hij zijn meer dan gewaardeerde steun toegezegd aan het nieuwe bestuur om zo met zijn onmetelijke ervaring de erfenis van Chantal verder te laten gedijen.

Op de website vind je alvast het vernieuwde bestuur en de andere vaste medewerkers.

Wij gaan alleszins gewoon verder met het organiseren van diverse activiteiten, enerzijds wat ludieker, anderzijds iets strikter informatief. Ook de inschrijvingsformulieren voor de eerstvolgende activiteiten te Gent (op 21 april) en te Brugge (op 5 mei) vind je op de website.

In tegenstelling tot wat gemeld werd in de voorgaande nieuwsbrief, gaat ons jaarlijks symposium dit jaar door te Antwerpen op **zaterdagvoormiddag 22 oktober a.s.**

Hopelijk zie ik jullie op één van deze bijeenkomsten!

Luc Bosmans
voorzitter LVV

INHOUD

Online Patiëntendossier

Patient
HealthViewer

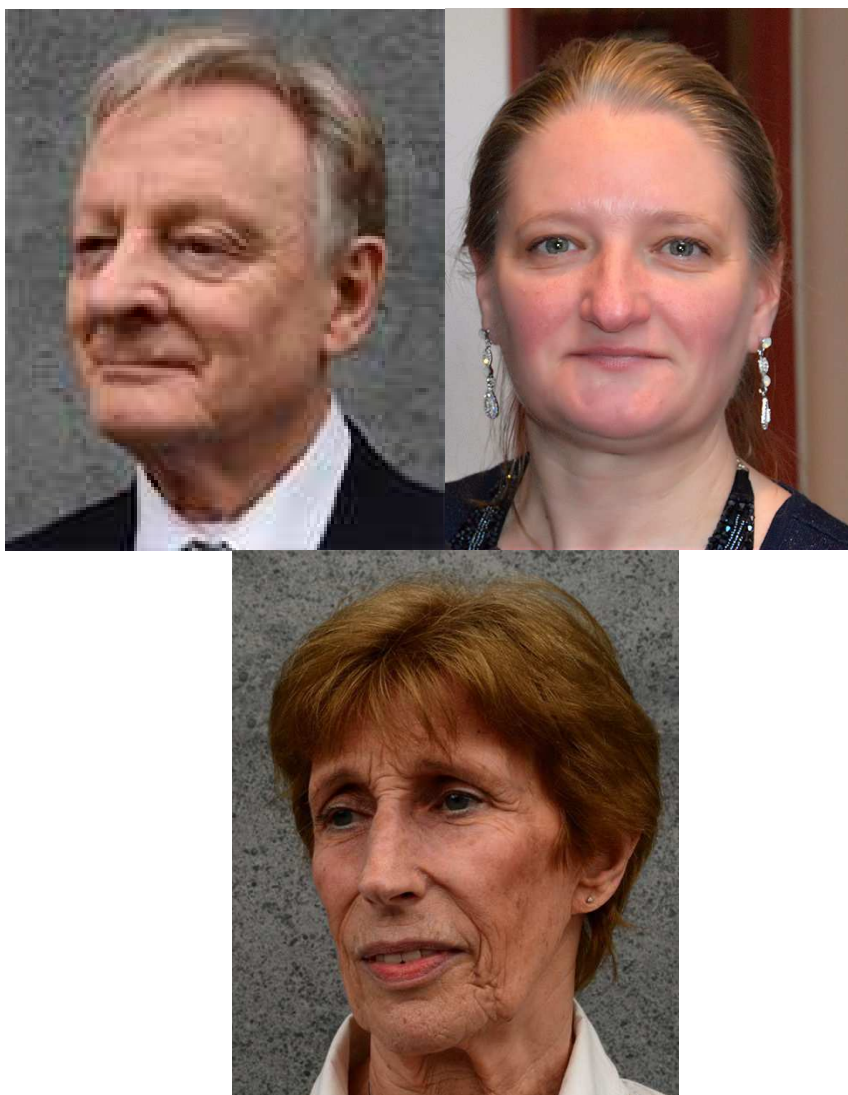
09

- 03 Dankjeweldoener
- 04 Voeding en kanker
- 06 Nieuwe immuunaanpak
- 07 Hoe werkt immunotherapie?
- 08 Rechter erkent gevolgen kanker
- 11 Activiteit: Gezonde Geest-Kracht
- 13 Lid blijven of worden?
- 14 Terugbetaling psychotherapie en psychologische begeleiding

Dankjeweldoener

Op 21 januari 2018 organiseerde Kom op tegen Kanker de dankdag 'Dankjeweldoener' in Antwerpen. Onze vrijwilligers Joseph Cornelis, Vera De Vleesschauwer en Nicole Vanderbeken werden ook in de bloemetjes gezet en kregen een gouden krab voor hun vrijwillige inzet voor kankerpatiënten gedurende 5 jaar. Bedankt Jos, Vera en Nicole!

Voeding en kanker

Op dinsdag 20 februari 2018 hield AZ Sint-Lucas Gent de infosessie "Oncologie en voeding". Oncodiëtisten Ruby Faelens en Josefien Bisschop zorgden voor een leerrijke avond terwijl Michaël Vrijmoed voor de uitsmijter zorgde met enkele lekkere gerechten. Wij waren erbij en kregen een antwoord op verschillende stellingen.

Stelling 1 : Regelmatig een glaasje wijn drinken verhoogt het risico op (herval) kanker: feit

Alcohol verhoogt het risico op kanker en het maakt daarbij geen verschil uit of je bier, wijn of sterke drank drinkt. Alcohol verhoogt vooral het risico op borst-, maag- en leverkanker. Het beperkt de opname van foliumzuur zodat beschadigd DNA niet hersteld raakt. Er wordt dan ook aanbevolen om geen of zo weinig mogelijk alcohol te drinken. Je kan alcohol ook altijd mengen met ijs of water. Las zeker ook 2 alcoholvrije dagen per week in.

De maximum aanbevolen hoeveelheid bedraagt:

- voor vrouwen: 1 glas per dag;
- voor mannen: 2 glazen per dag.

Glas: 25 cl bier, 10 cl wijn of 3,5 cl sterke drank.

Stelling 2 : Bewerkt vlees eten is net zo slecht als roken: fabel

Bewerkt vlees staat in dezelfde groep als asbest, alcohol en tabak maar dat wil niet zeggen dat het even schadelijk is als roken. Voorbeelden van bewerkt vlees zijn: salami, worst, ham en spek. Bewerkt vlees kan gerookt en gezouten zijn en er wordt nitraat, nitriet en sulfaat aan toegevoegd.

Je eet best maximaal 2 keer per week rood vlees en bij voorkeur mager rood vlees zoals biefstuk en varkenshaasje. Je wisselt dan ook best af met wit vlees (kalkoen, kip, konijn,...), vegetarische alternatieven, vis, peulvruchten (linzen, kikkererwten) en eieren. Serveer er ook altijd veel (goed gewassen) groenten bij en laat zeker niets aanbranden.

Stelling 3 : Als ik dikwijls superfoods eet, wordt de kans dat ik kanker krijg kleiner: fabel

Superfoods zoals sesam, quinoa, chiazaad, groene thee, rode bietensap zijn rijk aan antioxidanten en voedingsstoffen. Het is echter onvoldoende wetenschappelijk bewezen dat ze een heilzame werking hebben. Omdat superfoods niet wettelijk geregeld zijn, kan elke fabrikant het label "superfood" op zijn product kleven. Superfoods zijn uiteraard wel gezonder dan een bicky burger maar patiënten passen best op dat ze niet ondervoed geraken omdat je weerstand dan verslechtert. Indien je eetlust verminderd is, kan je dit best ondervangen door frequent kleine maaltijden te eten.

Stelling 4: Ik mag geen suiker eten tijdens mijn behandeling: fabel

De onderzoekers die concluderen dat suiker kanker veroorzaakt, hebben dit toch niet getest op mensen. Dergelijke onderzoeken vinden plaats in proefbuisjes en niet op mensen waardoor het nog niet wetenschappelijk bewezen is dat suiker kanker veroorzaakt. Bovendien produceert ons lichaam zelf suiker als we geen suiker zouden innemen. Het is uiteraard wel belangrijk om de suikerinname te beperken. Zo doe je best geen honing in de thee of suiker in de koffie. Een dessert nu en dan kan echter geen kwaad.

Figuur 1: Dessert van Michaël Vrijmoed

Stelling 5: Ik bak mijn vlees beter in kokosolie dan bakboter: fabel

Kokosolie is kokosvet en dus even schadelijk als bakboter. Je mijdt dan ook best verzadigde vetten omdat ze het risico op hart- en vaatziekten doen toenemen. Plantaardige oliën zijn onverzadigde vetten zodat je best deze vloeibare producten gebruikt.

Stelling 6: Dagelijks voedingssupplementen innemen is een goede manier om me te beschermen tegen kanker: fabel

Indien je gezond eet, krijg je voldoende vitamines en mineralen binnen. Indien je toch een tekort zou hebben, overleg je best met je dokter om te kijken of een voedingssupplement nodig is. Bespreek dit echter altijd eerst met hem en/of een diëtist.

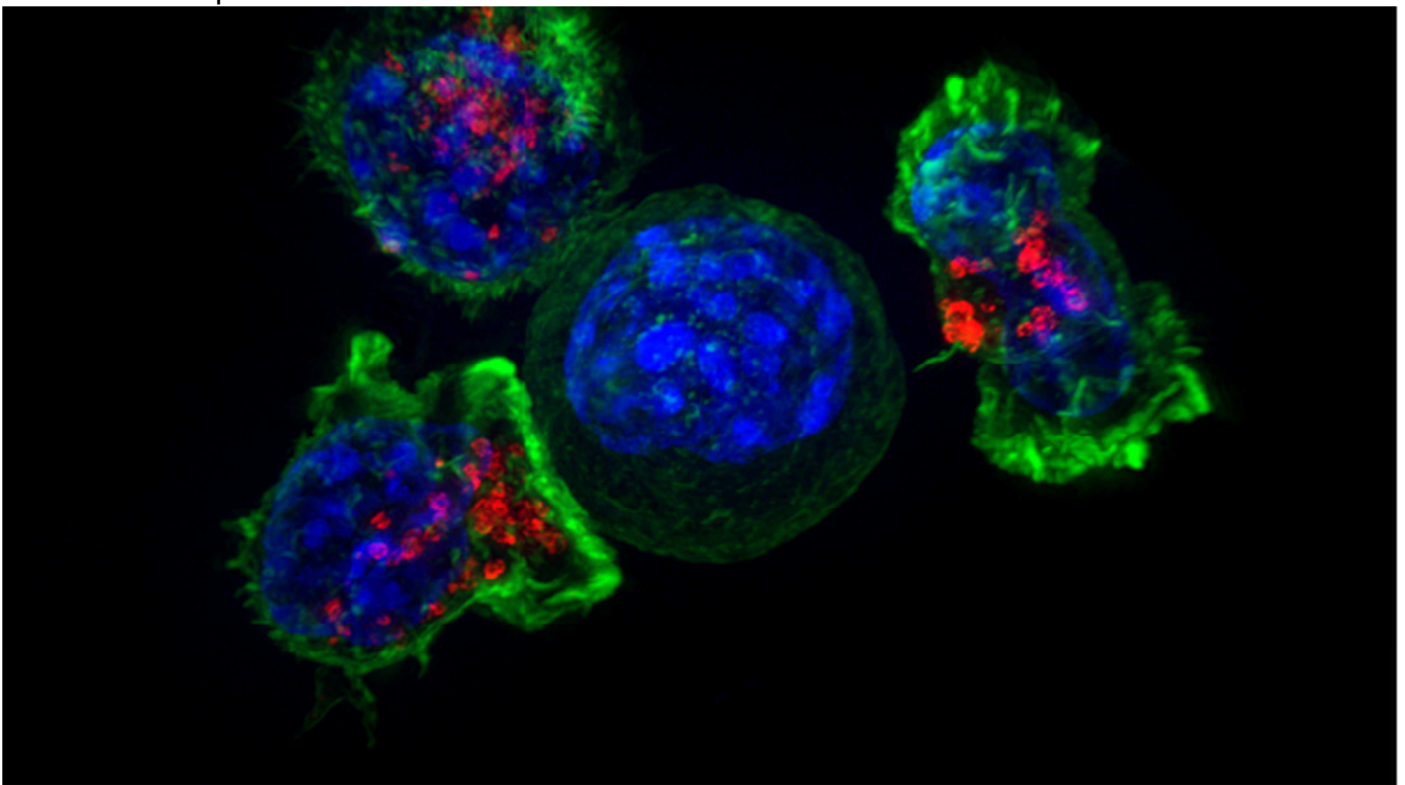
Nieuwe immuunaanpak

Onderzoekers van de Stanford University School of Medicine ontdekten dat het direct injecteren van zeer kleine hoeveelheden van twee immuunstimulerende middelen in vaste tumoren alle sporen van kanker bij muizen kan elimineren.

De aanpak werkt voor veel verschillende soorten kankers. Stanford University gaat nu ook testen of lymfoompatiënten baat hebben bij deze techniek. De onderzoekers manipuleerden muizen genetisch zodat ze spontaan borstkankers ontwikkelden. Die onderzoekers ontdekten ook dat het behandelen van de eerste tumor vaak het optreden van meerdere tumoren verhinderde. De levensduur van de dieren verhoogde hiermee aanzienlijk.

Lokale toepassing

De onderzoekers trachtten met twee verschillende middelen de immuuncellen binnen de tumor zelf te activeren. Die middelen werden in zeer kleine hoeveelheden rechtstreeks in de tumor gespoten. Deze methode blijkt niet alleen de tumor zelf te doden maar lokt tevens reactie uit in heel het lichaam zodat ook de uitzaaiingen worden aangevallen. De behandeling genas 87 van de 90 muizen met lymfoom en zou goedkoper zijn en minder neveneffecten veroorzaken dan de bestaande behandelingen met immunotherapie.

Figuur 2 US National Institutes of Health

Eén van de gebruikte immunotherapieën is in de Verenigde Staten al goedgekeurd voor gebruik bij mensen. De andere wordt nu getest op mensen in verschillende klinische onderzoeken.

Bron: <http://www.independent.co.uk/news/health/cancer-treatment-vaccine-tumours-body-kill-immune-system-stanford-immunotherapy-lymphoma-a8188906.html>

Hoe werkt immunotherapie?

LVV was op zaterdag 24 maart 2018 aanwezig op het symposium van CMP (Contactgroep Myeloom en Waldenström Patiënten). Het symposium was niet alleen schitterend georganiseerd maar ook heel leerrijk.

In de namiddag gaf Prof. Tessa Kerre ook nog eens meer uitleg over de werking van immunotherapie hetgeen heel interessant is voor onze (non-)Hodgkinpatiënten.

Prof. Tessa Kerre is een hematoloog die als kliniekhoofd werkzaam is in het UZ Gent en onderzoek doet naar immunotherapie. UZ Gent en UGent hebben nu een tool ontwikkeld om op een eenvoudige manier uit te leggen hoe kanker ontstaat en hoe kanker kan ontsnappen aan de aanval van het immuunsysteem. Door het gebruik van immunotherapie kan het immuunsysteem weer sterker worden gemaakt

In de eerste versie van de tool "Immuno-T" worden drie vormen van immunotherapie uitgelegd: checkpoint inhibitoren (keytruda, nivolumab,...), CAR T-cellen en BiTes.

Meer informatie?

Ga naar de website <http://immuno-t.inmotion.care/nl/> en download de app op jouw android smartphone. Iphone-gebruikers moeten nog even geduld uitoefenen. Eens je de app hebt gedownload, kan je kiezen tussen verschillende vormen van immunotherapie door op een van de flesjes te klikken. Om naar de volgende pagina te gaan swipe je van rechts naar links.

Interesse in klinische studie?

Prof. Kerre is ook bezig met het ontwerp van een studie om het effect van Immuno-T bij patiënten te onderzoeken. Als jij geïnteresseerd bent om deel te nemen, kan je contact opnemen met jouw arts. In dat geval vragen ze wel om de motion comic nog niet te bekijken, maar te wachten op bevestiging van jouw deelname aan de studie.

Indien je op de hoogte wenst gehouden te worden van de studie kan je ook een e-mail sturen naar studie@inmotion.care.

Bron: <http://immuno-t.inmotion.care/nl/>

Rechter erkent gevolgen kanker

Maaïke H. wilde twee jaar na haar behandeling voor lymfklierkanker opnieuw halftijds gaan werken maar dit mocht niet van haar werkgever. De Standaard meldt dat de rechter nu in een arrest de werkgever heeft teruggefloten.

In november 2012 kreeg Maaïke de diagnose. "Een half jaar chemo en een intensieve revalidatie van anderhalf jaar volgden", vertelt ze. Tot ze zich in augustus 2014 sterk genoeg voelde om opnieuw te gaan werken. "Ik ben toen naar mijn werkgever gestapt en ik heb gevraagd om opnieuw halftijds te mogen beginnen, via een progressieve tewerkstelling."

H. werkte als winkelbediende. "De verantwoordelijke van de winkel ging akkoord met mijn terugkeer." H. gaf de nodige papieren af, en wachtte op antwoord. Ze kreeg echter haar C4. "Er was geen geschikt werk voor mij. Mijn vervangster mocht blijven." H. trok met de hulp van de christelijke vakbond ACV naar de rechtbank. Unia, het gelijkekansencentrum, sloot zich vrijwillig aan. "Het voelde geweldig toen ik gelijk kreeg. Ik ben naar de rechter gestapt omdat ik me onrechtvaardig behandeld voelde. Ik wou eindelijk terug naar mijn gewone leven en dan volgde nog een dreun. Ik wil niet dat iemand anders hetzelfde meemaakt."

Handicap

Volgens het arrest van het Arbeidshof heeft Maaïke H. een handicap als gevolg van haar ziekte en behandeling. Het hof baseert zich op eerdere rechtspraak van het Europees Hof van Justitie, dat een handicap ruim interpreteert. "Het is de eerste keer dat een Belgische rechter de blijvende gevolgen van kanker ziet als een handicap", zegt Els Keytsman, directrice van Unia. Dat is belangrijk, want mensen met een handicap worden beschermd onder de antidiscriminatiewetgeving. Werkgevers moeten 'redelijke aanpassingen' doen om mensen met een handicap aan het werk te laten.

"Dat is goed voor werkgever én werknemer", zegt Keytsman. "Als mensen na hun therapie weer aan de slag kunnen, omdat hun werkgever flexibel is, zullen die werknemers ook loyaal zijn."

Het hof heeft geoordeeld dat de werkgever na een lange ziekte van een werknemer redelijke aanpassingen moet doen. Dat betekent volgens het arrest onder meer: de arbeidstijd en arbeidsvoorwaarden aanpassen, opleiding voorzien, taakverdeling bijstellen

Wat betekent dit arrest nu? "Het zet een nieuwe stap in de rechtsontwikkeling die al bezig was", zegt professor arbeidsrecht Frank Hendrickx (KU Leuven). "Je kunt verwachten dat andere hoven met dit arrest rekening zullen houden. Ook een werkgever zal er dus niet naast kunnen, en zal moeten nagaan of er redelijke aanpassingen mogelijk zijn om iemand in dienst te houden na een lange ziekte."

Bron: De Standaard, 12 maart 2018, http://www.standaard.be/cnt/dmf20180311_03402339

Online patiëntendossier

Sinds kort kan je je patiëntendossier online raadplegen. De mutualiteiten hebben hiervoor de Patient HealthViewer gecreëerd. Via de website van jouw mutualiteit kan je de software dan ook gratis downloaden en vind je ook een handleiding.

Wat heb je nodig?

- PC/laptop;
- internetverbinding;
- elektronische identiteitskaart en pincode;
- kaartlezer.

Hoe ga je te werk?

Stap 1: Je moet eerst toestemming geven dat je gezondheidsgegevens elektronisch worden gedeeld. Dit kan je doen op volgende manieren:

- Je vraagt aan jouw zorgverlener (arts, apotheker, thuisverpleegkundige of tandarts) om je toestemming te registreren.
- Je gaat langs bij het lokaal kantoor van jouw ziekenfonds.
- Je geeft jouw toestemming in de opnamedienst van een ziekenhuis
- Je klikt op 'Toegang tot eHealthConsent' op de website <https://www.ehealth.fgov.be/sites/default/files/assets/patientconsent/index.html> en je volgt de instructies op het scherm. Je gaat verder in het Nederlands en klikt op "geef hier uw toestemming". Ga verder met elektronische eID, sluit je kaartlezer aan indien nodig, meld je aan en vul de pincode van jouw eID in. Volg de instructies en meld je aan. Nu heb je je toestemming gegeven die je altijd kan intrekken via de knop "deactiveren".

Stap 2: Installeer de Patient HealthViewer via de website van Vitalink <https://vitalink.intermut.be/viewer/>

Klik op uitvoeren – klik op volgende (3x) – klik op voltooiën.
Je hebt nu succesvol de installatie voltooid.

Indien je op jouw PC/laptop nog geen eID-software hebt gedownload, klik je op volgend icoon : en download je de software.

Via jouw startpagina kan je steeds naar de Patient HealthViewer. Als je het programma geopend hebt, klik je op het icoon "patiënt".

- Indien je je eigen gegevens wil consulteren, klik je op het pijltje en voer je de pincode van je eID in.
- Indien je de gegevens van jouw kinderen wil consulteren, kruis je het vakje aan. Je dient dan ook hun rijksregisternummer in te vullen.

Welke informatie kan je raadplegen?

- Vaccinatiegegevens: Je vindt er minstens volgende gegevens in terug:
 - o Vaccinaties toegediend door Kind en Gezin: deels vanaf 1997 en systematisch vanaf 1999.
 - o Vaccinaties toegediend vanaf september 2005 door CLB-artsen
 - o Vaccinaties toegediend vanaf 2006 tijdens raadplegingen van huisartsen en kinderartsen (verplicht gebruik Vaccinnet vanaf 2014)
- medicatieschema

Meer informatie nodig?

Ga naar: <http://www.vitalink.be/>

Socialistische mutualiteit: <https://www.socmut.be/pages/regiokeuze-socmut.aspx?url=/voordelen-advies/praktisch/Gezondheidsdossier-online/Uitwisseling-medische-gegevens/phv/Pages/default.aspx>

Christelijke mutualiteit: <https://www.cm.be/ziekte-en-behandeling/elektronische-patientendossiers/vitalink/bevolkingsonderzoeken>

Neutraal ziekenfonds : <http://www.neutrale-ziekenfondsen.be/verplichte-verzekering/public>

Liberaal ziekenfonds:
<http://www.lm.be/VlaamsGewest/Rubrieken/Ziekteverzekering/eHealth/Vitalink/Pages/DefaultArticle.aspx>

Onafhankelijk ziekenfonds: <https://www.mloz.be/nl/Actualites>

Activiteit: Gezonde Geest-Kracht

Wat?

We weten allemaal dat als we bepaalde fysieke prestaties willen neerzetten, we ook bereid moeten zijn om ons lichaam hiervoor te trainen. Wil je bredere schouders? Tja, dan zal je ook oefeningen moeten doen om die spieren te versterken.

Waar veel mensen zich minder bewust van zijn is dat we ook mentale spieren hebben! Zijn jouw mentale spieren goed getraind zodat je beschikt over een portie gezonde Geest-Kracht? Of zijn bepaalde spieren overontwikkeld of worden andere niet of niet correct gebruikt, waardoor jouw Geest-Kracht je momenteel eerder negatief beïnvloedt?

Zeker als je geconfronteerd wordt met een ernstige ziekte is Gezonde Geest-Kracht als patiënt, maar ook als partner/familie een must.

Ook los daarvan is beschikken over Gezonde Geest-Kracht een prachtig cadeau aan jezelf om de uitdagingen die op ons levenspad komen, aan te gaan.

Ben je nieuwsgierig over welke mentale spieren we beschikken én hoe jij Gezonde Geest-Kracht kan ontwikkelen en behouden? Aarzel niet en kom naar deze boeiende sessie.

Coach

Annick Gunst, lotgenote (Hodgkin 4A), eigenaar van GA voor Grace.

Wanneer?

05-05-2018 om 14 uur

Programma

Samenkomst: vanaf 13.30 uur

Start sessie: 14.00 uur

Pauze voorzien met drankje en stukje taart

Einde sessie: 16.30 uur

Mogelijkheid tot gezellig napraten tot 17.30 uur

Waar?

OZ Gistelstesteenweg 294, 8200 Sint-Andries Brugge, zaal Tia Hellebaut (3de verdieping).

Prijs

Leden: € 3 per persoon

Niet-leden: € 5 per persoon

Hoe inschrijven?

Vooraf inschrijven is verplicht en gebeurt voor elke deelnemer apart, ofwel via het inschrijvingsformulier op de homepage van onze website <https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSefyJSa0YXyMduB6SPXJc8rJGb08cNT9cENNyH4Xw3ep73zGw/viewform> ofwel telefonisch via het nummer 0478/25 98 30 (Annick Gunst).

De deelname wordt pas aanvaard na storting op onze rekening: BE72 7765 9212 8416 BIC: GKCCBEBB met vermelding van de referte "Gez geestkracht + naam van de deelnemer".

Bereikbaarheid

Met de auto:

GPS: Gistelstesteenweg 294, 8200 Sint-Andries Brugge of coördinaten: 51.2014243 - 3.1944843.

Let op: de gebouwen liggen op een stukje Gistelsesteenweg dat dwars op de grote Gistelsesteenweg (Brugge-Gistel) ligt.

Er is ruime mogelijkheid tot gratis parkeren.

Lid blijven of worden?

(non-)Hodgkinpatiënten, hun gezinsleden en sympathisanten kunnen lid worden van LVV. Door het betalen van lidgeld steun je de vzw LVV en draag je bij tot haar voortbestaan.

Lidgeld

Jaarlijks € 10,00, te storten op ons rekeningnummer BE72 7765 9212 8416 BIC: GKCCBEBB met vermelding "lidgeld lvv + (jouw naam)".

Voordelen?

Door het betalen van lidgeld helpen jullie mee aan de werking van LVV. LVV steunt op zijn vrijwilligers en organiseert jaarlijks verschillende activiteiten waaronder een symposium dat gericht is op het verstrekken van informatie over de ziekte. Als lid kan je korting genieten op deze activiteiten. Bovendien krijg je de uitnodiging voor deze activiteiten en voor de trimestriële nieuwsbrief automatisch opgestuurd.

Contactgegevens

Indien jullie wensen om op de hoogte te worden gehouden van de activiteiten en nieuwsbrief, mogen jullie je contactgegevens (naam, adres, e-mailadres en telefoonnummer) overmaken aan onze contactpersoon stefanievanthuyne.lvv@gmail.com , GSM:0477 82 16 56 of per post aan LVV vzw, Stekkestraat 70, 2235 Houtvenne.

Sociale media

Als (non-)Hodgkinpatiënt kan je je ervaringen ook uitwisselen op onze besloten facebookgroep Lymfklierkanker Vereniging Vlaanderen vzw. Deze groep telt al meer dan 100 leden die hier met hun ervaringen en vragen terecht kunnen. Deze facebookgroep is niet openbaar en enkel toegankelijk voor (non-)Hodgkinpatiënten. Partners en ouders van kinderen met (non-)Hodgkin kunnen hier ook terecht.

Familieleden en sympathisanten kunnen ons dan weer volgen op onze openbare facebookpagina Lymfklierkanker Vereniging Vlaanderen en op twitter @LVV2016.

Terugbetaling psychotherapie en psychologische begeleiding

Het Vlaams Patiëntenplatform heeft weer een jaarlijkse vergelijking gemaakt van de terugbetaling van psychotherapie door de ziekenfondsen. Het gaat om de terugbetaling van consultaties bij de psycholoog, psychotherapeut of klinisch orthopedagoog aangezien deze niet inbegrepen zijn in de verplichte ziekteverzekering. Ziekenfondsen bieden zelf aanvullende voordelen en diensten aan. Deze zijn echter verschillend van ziekenfonds tot ziekenfonds.

Conclusie

- Het verschilt van ziekenfonds tot ziekenfonds wat terugbetaald wordt.
- Alle ziekenfondsen bieden een terugbetaling aan voor de doelgroep kinderen en jongeren. Voor de doelgroep volwassenen zijn er nog steeds twee ziekenfondsen die geen enkele vorm van terugbetaling of prijsvermindering aanbieden. Dit is wel een daling ten opzichte van 2017! De terugbetaling is meestal beperkt.
- Enkele ziekenfondsen bieden zelf een vorm van begeleiding aan: een telefonische luisterlijn, online hulp of een gesprek bij een psycholoog van de sociale dienst. Sommige ziekenfondsen bieden zelf cursussen, bv. mindfulness, en andere gezondheids-bevorderende diensten, bv. een app, aan.
- Er zijn verschillen in het aantal sessies die terugbetaald worden. Bij sommige ziekenfondsen worden jaarlijks een aantal psychotherapiesessies terugbetaald. Andere betalen eenmalig een aantal sessies terug. Dit varieert van 5 tot 12 sessies. In vergelijking met 2017 is er een stijging van het aantal ziekenfondsen dat 12 sessies terugbetaalt.
- Het maximumbedrag dat terugbetaald wordt, varieert sterk. Sommige ziekenfondsen bieden maximaal 50€ terugbetaling aan per jaar, andere 300€ per jaar of een maximaal bedrag van 540€ (eenmalig, in het totaal). Voor psychotherapie bij kinderen wordt doorgaans een hoger bedrag terugbetaald.
- Naast de terugbetaling van psychotherapie en psychologische begeleiding door een psychotherapeut of psycholoog, zijn er steeds meer ziekenfondsen die een consultatie bij de klinisch orthopedagoog terugbetalen.

TERUGBETALING VAN PSYCHOTHERAPIE EN PSYCHOLOGISCHE BEGELEIDING VOOR VOLWASSENEN – 2018

Psychotherapie bij psychotherapeut met overeenkomst met CM
 Max. €10-€15 per sessie
 12 sessies terugbetaald (eenmalig)
 Cursussen over mindfulness etc. + CM-gezondheidscoach app

Psychologische begeleiding
 €10 per sessie
 Max. 6 sessies per jaar

Psychologische begeleiding
 €10 per sessie
 Max. 6 sessies per jaar

Cursus mindfulness
 Max. €60 per jaar
 (gecombineerd met psychologische begeleiding)

Psy-Go!
 Gratis
 6 sessies/jaar

Psychologische begeleiding
 €10 per sessie
 Max. 5 sessies per jaar

Psychotherapie
 €10 per sessie
 Max. 5 sessies per jaar

Psychotherapie
 €10 per sessie
 Max. 6 sessies per jaar

Psychologische bijstand
 1 gratis sessie bij psycholoog van de sociale dienst

Geen terugbetaling voor volwassenen vanaf 19 jaar
OZ luisterlijn: Gratis 5 telefonische psychologische gesprekken
Medicalia verzekering: aanvullende verzekering, 75% betaald bedrag, max. €600/jaar

Psychotherapie bij zware of chronische aandoening
 €20 per sessie
 Max. 12 sessies per jaar

Medicalia verzekering
 aanvullende verzekering
 75% betaald bedrag
 Max. €600/jaar

Antwerpen

Psychologische begeleiding of psychotherapie
 €10 per sessie
 Max. 12 sessies per jaar

Psychologische begeleiding, relatie- en gezinstherapie door WELL2DAY-therapeut
 44 tot 50% korting
 Max. 12 sessies per jaar

Geen terugbetaling voor volwassenen vanaf 19 jaar

Limburg

Psychotherapie

Max. €10 - €15 per sessie

Max. 12 sessies per jaar

WELL2DAY-relatie- en gezinstherapeut,
eerstelijnspsycholoog

€42 - €56 per sessie

Onbeperkt aantal sessies

Oost-Vlaanderen

Psychotherapie

€20 per sessie

Max. 8 sessies per jaar

Psychotherapie

€10 per sessie

Max. €50

**Psychotherapie bij 'Fit
& wel' therapeut**

Korting op de prijs

West-Vlaanderen

Vergelijking opgemaakt door:

Deze informatie werd gecontroleerd door alle ziekenfondsen in februari 2018.

Bron: ©2018 Vlaams Patiëntenplatform. Het Vlaams Patiëntenplatform verdedigt de belangen van de patiënt bij het politiek beleid en de gezondheidsinstellingen. www.vlaamspatiëntenplatform.be.
Bron: <http://www.opgang.be/themas/kostprijs-van-de-ggz>

Eindredactie

Elke Stienissen

 : Lymfklierkanker Vereniging Vlaanderen : @LVV2016 www.lymfklierkanker.be
 : Besloten groep Lymfklierkanker Vereniging Vlaanderen vzw